

Yttrande

Centerpartiet

2025-06-12

Nr 22

Yttrande angående Motion av Axel Darvik (L), Axel Josefson (M), Martin Wannholt (D) och Elisabet Lann (KD) angående ansvarsprövning av kommunala bolag i kommunfullmäktige

Att pröva och utkräva ansvar är en central del i Sveriges representativa demokrati. Ansvarsutkrävande är även en viktig grundsten i landets lokala demokrati och den kommunala självstyrelsen. Den bidrar till transparens, legitimitet och förtroende för den kommunala sektorn. Det är därför välkommet att motionärerna lyfter denna fråga.

I kommunala aktiebolag är det bolagsstämman som prövar styrelsens och VD:s ansvar. Enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) skrift ”Ansvarsprövningen i fullmäktige” framgår att ”Kommunen/regionen som ägare/delägare utser stämмоombud till stämman och fullmäktige kan ge instruktioner till ombudet om ägarens uppfattning i ansvarsfrågan. Därför är det viktigt att fullmäktige tar del av och behandlar revisionsberättelsen från den auktoriserade revisorn och granskningsrapporten från lekmannarevisorn innan bolagsstämman äger rum.”

Enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) skrift ”Ansvarsprövningen i fullmäktige” framgår att ”Kommunen/regionen som ägare/delägare utser stämмоombud till stämman och fullmäktige kan ge instruktioner till ombudet om ägarens uppfattning i ansvarsfrågan. Därför är det viktigt att fullmäktige tar del av och behandlar revisionsberättelsen från den auktoriserade revisorn och granskningsrapporten från lekmannarevisorn innan bolagsstämman äger rum.”

Detta sker inte i Göteborgs stad, i stället sker bolagsstämmorna innan fullmäktiges ansvarsprövning i staden. Även om det inte finns några legala hinder att göra på detta sätt, så är det en försvagning av ansvarsprövningen. Det skapar också försvagade förutsättningar för lekmannarevisorerna att genomföra sin granskning av Göteborgs kommunala bolag, vilket stadsrevisionen påtalat, bland annat för kommunfullmäktiges presidium.

Stadsrevisionen bedömer att ordningen i Göteborg får konsekvenser både för revisorernas granskning och för fullmäktiges förutsättningar för ansvarsprövning.

Gällande konsekvenser för revisorerna så handlar det främst om en mycket snäv tidplan, både för lekmannarevisorerna och för den auktoriserade revisorn. Till följd av den korta tidplanen hinner lekmannarevisorerna knappt granska bolagens årsrapporter, enligt stadsrevisionen.

De auktoriserade revisorerna har kommenterat den snäva tidplanen för granskning av bolagens årsredovisningar i samband med den senaste upphandlingen (2023). Från och med 2025 kommer auktoriserade revisorer även att granska bolagens hållbarhetsredovisning enligt CSRD (EU-lagstiftning) vilket kommer att påverka tidplanen ännu mer. Den strikta tidplanen sätter även press på bolagen själva som har väldigt kort tid på sig att upprätta årsredovisningen.

Stadsrevisionen menar att det är ologiskt att fullmäktiges ansvarsprövning ligger efter bolagens årsstämmor, även om det inte bryter mot något regelverk, eftersom ansvarsprövningen skulle kunna leda till att årsstämman får tas om. Revisionen menar vidare att det faktum att ansvarsprövningen ligger efter årsstämmorna kan leda till att ansvarsprövningen uppfattas som en formaliafråga utan reell innebörd.

SKR konstaterar i "Ansvarsprövningen i fullmäktige" att de olika ansvarsprövningsprocesserna "kan behöva samordnas och tidsplaneras så att fullmäktige som beslutande organ och som ägare/stiftare/medlem kan ha ett reellt inflytande över de olika processerna. Det ökar också möjligheten att synliggöra resultat och ställning i dessa organisationer samt de olika ansvarsprövningsprocesserna för medborgarna. Konkret innebär det att tidtabeller behövs för när årsredovisningar ska vara upprättade, när revisionsberättelser och granskningsrapporter ska lämnas och när fullmäktigemöten, bolagsstämmor och föreningsmöten ska avhållas."

Centerpartiet menar att ansvarsprövningen är en del av en större helhet och berör frågan om årshjul för kommunkoncernen. Vi har därför valt att lyfta in frågan i det uppdrag stadsledningskontoret fått om att genomföra en större bolagsstyrningsöversyn. Mot bakgrund av detta anser vi att motionen är besvarad.